

ТЕМИ ОТ МЕДИИТЕ

20.08.2018 г.

Важни обществено-икономически и политически теми

Investor.bg

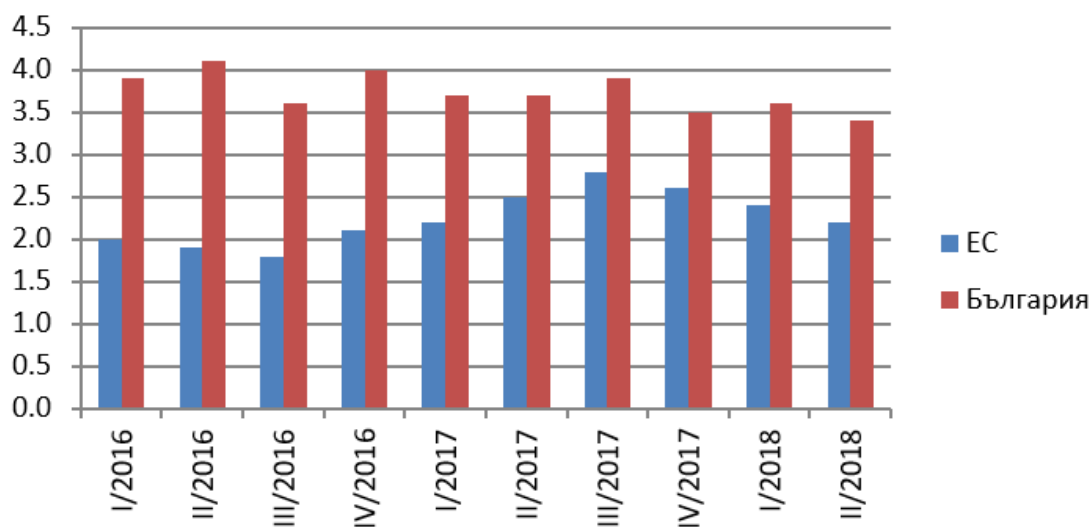
✓ ИПИ: Започва ли забавяне на икономиката?

Перспективите за 2018 са умерено добри, макар и да са по-песимистични в сравнение с 2017 г., но цените ще растат през есента, очаква Десислава Николова

Тези дни НСИ и Евростат публикуваха най-ранната оценка за българската и другите европейски икономики през второто тримесечие, които показват леко забавяне на растежа в ЕС, включително и в България. Растежът на годишна база (според коригираните за сезонност и еднократни ефекти данни) в ЕС е бил 2,2% през периода април-юни спрямо 2,5% предишното тримесечие, а в България той е достигнал 3,4% спрямо 3,6% за предходните три месеца.

Повечето икономики в ЕС отчитат леко забавяне на растежа, включително и най-големите – в Германия забавянето е най-леко, от 2,0% на 1,9%, но във Франция (от 2,2% на 1,7%), Италия (от 1,4% на 1,1%) и Испания (от 3,0% на 2,7%) то е по-осезаемо, показва анализът на Десислава Николова от икономическия екип на Института за пазарна икономика.

Икономически растеж в ЕС и България по тримесечия, % на годишна база (коригирани данни)

Източник: Евростат

Все пак данните за Европейския съюз и особено за Германия се оказаха по-добри от очакванията, така че за момента говорим по-скоро за лека низходяща корекция, а не за началото на „твърдо приземяване“ на европейската икономика. Притесненията за растежа в Европа през втората половина на годината са свързани най-вече с разразилите се търговски войни по инициатива на американския президент, влошеното доверие на германските фирми от преработващата промишленост и валутната криза в Турция.

От една страна, редица големи европейски банки и банкови групи имат експозиции към Турция, а от друга Турция е петият най-голям износен пазар за ЕС на база данните за 2017. Що се отнася до второто, обезценяването на валутата ѝ, ако не се обърне, означава удар по вноса на Турция от ЕС. Това ще се усети и от българската икономика – пряко през износа на България за Турция (по последни данни Турция е четвъртият най-голям външен пазар за страната) и непряко през негативните ефекти от срива на турската валута върху другите европейски икономики, към които изнасяме.

В България забавянето на икономиката се вижда по-ясно през данните за брутната добавена стойност по икономическите сектори, която расте с 3,1% на годишна база през второто тримесечие спрямо 3,4% през миналото тримесечие. Благодарение на високия ръст на т.нар. корективи – с 4,3% на годишна база, растежът на БВП достига 3,4%. Корективите от своя страна отразяват добрата събираемост от непреки данъци през тримесечието, която коментирахме наскоро.

Прави впечатление също така, че през второто тримесечие крайното потребление се е засилило и е отбелязало реален ръст от 4,7% спрямо 3,3% предходното. Основен фактор, който подкрепя потреблението на домакинствата, е продължаващият ръст на заплатите (с около 8% годишно средно за тримесечието).

Докато ръстът на заплатите е по-висок от инфлацията, потреблението ще продължи да нараства. Освен това все по-видимият ръст на кредита към домакинствата също работи в посока повече потребление. Добрият старт на летния туристически сезон, ако съдим от увеличаващия се брой чужди и местни туристи, както и от по-големия брой реализирани нощувки, също подкрепя потреблението и е много вероятно да стои зад ускорения му ръст през второто тримесечие.

Инвестициите също продължават да растат с добър темп – 4,4% на годишна база, като тук обяснение може да се търси както в строителния бум, така и в набирането на скорост на проектите от новия програмен период за европейските средства.

Износът на стоки и услуги, обаче, бележи сериозно забавяне в ръста си, до 2,7% на годишна база през второто тримесечие. Макар и разочароващи, данните за износа не са изненада, тъй като по-рано публикуваната статистика за външната търговия със стоки на НСИ показваше стагнацията на износа на стоки (ръст от едва 0,9% годишно) през периода април-юни. Слабото представяне на износа тази година се дължи на големия спад в износа към трети страни (-15% за първото полугодие), който растящите пазари на ЕС на успяват да компенсират. Проблемите в третите страни са концентрирани в няколко основни пазара за България – Турция, Египет и Русия, където спадът е двуцифрен и от порядъка на няколко стотици милиона евро тази година.

При Турция обяснението трябва да се търси в девалвацията на лирата, при Русия – в наложените от ЕС санкции, а при Египет статистиката на НСИ за външната търговия показва рязък спад на износа от България на нефтени масла тази година, които основно стоят зад общия спад на износа към тази страна.

Забавянето на съвкупното производство, обаче, както и бързият ръст на разходите за труд последните 2-3 години вероятно са основната причина за насищането на пазара на труда през второто тримесечие.

Разходите за труд се повишиха чувствително както заради по-големите осигуровки (осигурителната вноска за пенсия нарасна с 2 пункта през 2017-2018 г., а минималните осигурителни доходи продължиха да се увеличават административно), така и заради дефицитния пазар на труда, където заплатите растат с бърз темп с цел привличане и задържане на кадри. През миналата година ръстът на заплатите прехвърли 10%, а в първото полугодие на тази се движи в рамките на 6-9% на годишна база.

Ако съдим от наблюдението на работната сила в периода април-юни, пазарът на труда, изглежда, вече достигна и премина своя пик. За това говорят както липсата на по-нататъшен растеж в броя на заетите през второто тримесечие, така и застоят при икономически активните.

Макар и коефициентът на заетост да продължава да пълзи нагоре (от 52,2% в същия период на 2017 г. до 52,5% сега за населението на 15 и повече години и от 67,2% на 67,9% за най-активната група, 15-64 г.), броят на заетите спада с близо 15 000 души на годишна база. Причината за това е, че знаменателят – населението – спада с повече от броя на заетите, което води до ръст на коефициента.

Икономически активните също спадат като абсолютен брой, като тук това повлиява и коефициент на икономическа активност, който се свива от 55,8% на 55,5% за лицата над 15 години. На този фон продължаващото намаление на безработицата – с около 32 000 души и съответно от 6,3% миналата на 5,5% тази година – не означава, че са разкрити нови работни места (имаме спад при заетите). По-скоро част от преди безработните или са станали икономически неактивни, или са заминали да работят в чужбина.

Може би най-важната новина от наблюдението на работната сила е именно спадът на икономическите активните. Това означава, че на пазара на труда в момента ресурсът, който представляваха част от икономическите неактивните, явно е изчерпан и работодателите надали могат да разчитат на по-нататъшно активизиране на представители на тази група.

В същото време в туризма се вижда разширяване на практиката с внос на работници от бившите републики на СССР, което беше тествано за първи път като практика през миналата година – явно тази практика работи успешно. Паралелно с това потенциален ресурс на местния пазар на труда може да се търси в сезонни или други краткосрочни работници от България в други страни, като тук основният фактор би бил заплатите – т.е. колкото повече заплатите продължават да растат и да се приближават до офертните нива в конкурентни пазари на труда, толкова местни работници ще са по-малко „изкушени“ да търсят работа в чужбина.

Разбира се, растежът на заплатите зависи от бизнес моделите на фирмите, от техните пазари, от икономическия цикъл и от ред други фактори.

Като цяло, перспективите за 2018 остават умерено добри, макар и да са по-песимистични спрямо прогнозите от края на 2017 г. Към момента икономиката има всички шансове да отбележи растеж над 3%. Основните рискови фактори остават Турция, международните търговски войни и ускоряващата се инфлация, която достигна рекордните за последните няколко години 3,5% през юли.

Ръстът на общото ценово равнище вероятно ще продължи като тенденция и през есента заради лошата реколта при зърното, вторичните ефекти от цените на горивата и увеличението на цените на газта и парното, които тепърва ще се усетят с новия отоплителен сезон.

Това е възможно да има своя негативен ефект върху потреблението заради „изяждането“ на част от разполагаемия доход, което пък да повлияе върху крайното потребление като двигател на растежа.

✓ **Заплаха или възможност за България е търговската война на Турция?**

Тъй като Турция е втората най-важна туристическа дестинация за България, редно е да очакваме и промени в условията за туризъм това лято

2018 г. вероятно ще остане в новата икономическа история като годината на търговските войни и постоянната размяна на икономически заплахи. Последната страна, озвала се във водовъртежа от ескалиращи мита и високопарни изказвания, доминиращ търговската политика на САЩ през последните месеци, е Турция, пише в свой анализ Адриан Николов от Института за пазарна икономика (ИПИ). За разлика обаче от търканията с Китай, страните от NAFTA и Иран, този конфликт може да има по-силно отражение както на Балканите, така и конкретно в България.

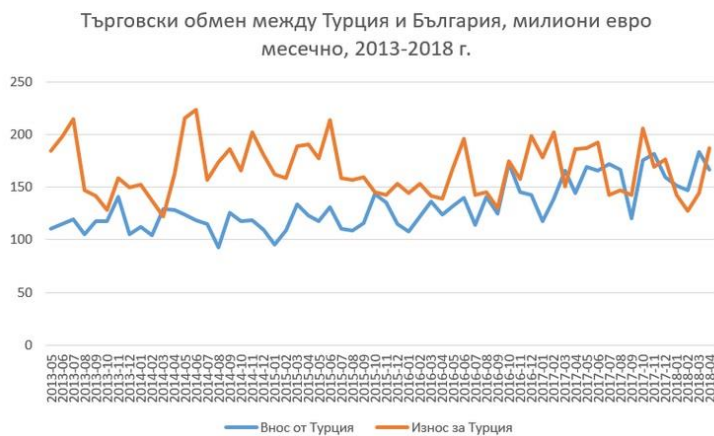
Поредната митническа битка

Без да се впускаме в подробности, поводът за размяната на залпове между Вашингтон и Анкара беше задържането на американски пастор в Турция, обвинен в шпионаж и тероризъм още през 2016 г. и отказът на властите да го освободят. По-рано Турция вече беше въвела насрещни мита в отговор на повишаването на тези върху внасяните в САЩ алуминий и стомана. Последната седмица обаче администрацията на Доналд Тръмп реши, че политическата криза между двете страни следва да се разрасне и в посока на икономическо противоборство и обяви увеличение на митата върху металите от Турция. В отговор президентът Реджеп Ердоган обяви рязко повишаване на митата върху вноса на американски автомобили и алкохол, и ако съдим по поведението на американската администрация в последните няколко търговски конфликта, ескалацията няма да спре дотук. В политически план конфронтацията с Турция изглежда рискована. Въпреки че страната е членка на НАТО, а икономиката ѝ е силно обърната на запад, през последните години Ердоган флиртува с Москва и продължителен търговски конфликт може да я тласне още по-близо в руската орбита.

Ефектите върху България

Геополитиката и последиците от нея настрана, тази нова конфронтация може да има значителни последици за българската икономика, тъй като Турция е сред най-големите ни търговски партньори, а и важна дестинация за български туризъм. За 2017-та година според данните на БНБ Турция е четвъртият по големина пазар за българския износ, нареждащ се зад Германия, Италия и Румъния и отчитащ общ обем на износа от 2,1 милиарда евро. Този обем е относително постоянен, като е нараснал с 3,7% спрямо 2013 г., но страната като цяло държи стабилно четвъртата си позиция през целия период. Вносът от Турция от своя страна за същия период е нараснал значително – от 1,4 милиарда евро до 1,9 милиарда евро или с 36%. Тъй като един от най-значителните ефекти от турската криза е рязкото обезценяване на лирата спрямо долара и еврото, тя заплашва да промени търговския баланс, тъй като вносът от Турция става значително по-евтин, а износът за южната ни съседка – доста по-скъп. Трябва да имаме предвид обаче, че обезценяването на турската валута започна още в началото на годината, и по тази причина е възможно да проверим наличието на такъв ефект в данните за търговския баланс по месеци, представени на графиката по-долу.

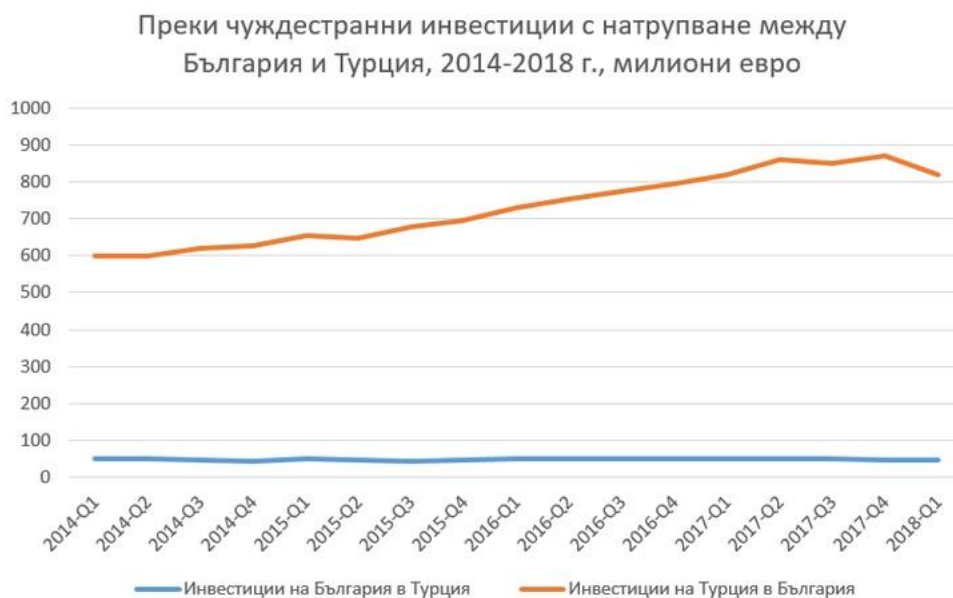
Графика 1: Търговски обмен между Турция и България

Месечните данни ясно показват влиянието на обезценяването на турската валута както в ръста на вноса от Турция, така и в спада на износа на България към този пазар. Българският износ спада с 18% за първите 6 месеца в левово изражение (според данните на НСИ), но за сметка на това вносът на турски стоки бележи едни от най-високите си стойности през първото тримесечие на 2018 г. Видно е, че обезценяването на лирата от последните няколко месеца се е отразило на търговския обмен между двете държави и това ще продължи да се вижда и в данните за летните месеци, предвид това, че темпът на обезценяване се ускори през август. Отчитайки това е в реда на нещата да очакваме обръщане на баланса и дори генериране на търговски дефицит там, където доскоро е имало значителен излишък.

Тъй като Турция е втората най-важна туристическа дестинация за България, редно е да очакваме и промени в условията за туризъм това лято. Според данните на НСИ миналата година 1,311 милиона българи са пътували до Турция; повече пътувания има единствено в Гърция (1,341 милиона души). Различна е обаче причината за пътуване – докато почти всички посещения в Гърция са за почивка или по работа, то в Турция водещата причина е в категорията „други“, което най-вероятно касае хора с двойно гражданство, които пътуват между двете страни. Що се отнася до туристите обаче (за януари-юни 2018 г. те са почти 58 хиляди души) ефектът от по-евтината лира предполага и повишаване на атрактивността на Турция като туристическа дестинация.

За разлика от относително балансираната търговия между Турция и България, преките чуждестранни инвестиции между двете страни са почти изключително от Турция към България. Към края на първото тримесечие на 2018 г., инвестициите с натрупване от Турция в България достигат 819 милиона евро, докато тези на България в Турция са едва 47 милиона евро.

Източник: БНБ

Разликата между инвестициите в двете държави са повече от очевидни; въпреки че през последните няколко тримесечия тези на Турция в България леко намаляват, общата тенденция е към чувствителен ръст. Ако икономическата криза в страната продължи, далеч не е изключено в бъдеще дори повече фирми да се преориентират към прехвърлянето на дейността си от другата страна на границата. По тази причина не е невъзможно нестабилността в Турция да доведе до допълнителен ръст на инвестициите у нас, както това се случи с редица гръцки бизнеси в разгара на кризата в Гърция.

Изборът пред Турция

Причините на задълбочаващата се икономическа криза в Турция следва да се търсят далеч по-назад. Наивно е да се смята, че въвеждането на няколко мита и последвалата бурна пазарна реакция са в корена ѝ. Ерозията на демократичните институции и икономическата свобода, влошаването на бизнес средата и повишаването на корупцията неизменно се отразяват негативно както на развитието на икономиката, така и на външнополитическите отношения. По тази причина все по-бързо централизиращият се режим на Реждеп Ердоган е изправен пред избор – дали да продължи по пътя на обедняващите и провалящи се диктатури или да се върне по пътя към евроатлантическа интеграция, по който страната се е движила десетилетия наред.

[News.bg](#)

✓ Близко 4% от БВП осигурява минната индустрия

"Минерално-суровинната индустрия е стратегическа за българска икономика, осигурявайки около 4% от БВП, а произведената продукция е на стойност над 2.7 млрд. лв." Това заяви министърът на енергетиката Теменужка Петкова по време на почетното събрание по случай Деня на миньора.

Според Петкова значението на сектора е ключово за развитието на общините и подобряване стандарта на живот на техните жители.

"От началото на 2017 г. до края на месец юли 2018 г. приходите от концесионна дейност възлизат на над 143 млн. лв., от които по сметките на общините са повече от 71 млн. лв.", подчерта тя.

Енергийният министър допълни още, че секторът трябва да работи на пазарен принцип, при спазване на конкуренцията.

"Според нашите международни партньори българската минерално-суровинна индустрия се нарежда на едно от първите места в Европа", категорична е Петкова.

Според зам.-министъра на околната среда и водите Красимир Живков в развитието на минната индустрия трябва да се работи за оползотворяване на подземните богатства и получените минни отпадъци, превръщайки ги в ресурси.

"Работим за намаляването на административната тежест върху бизнеса, като търсим и допълнителни възможности оптимизиране на административните услуги", увери Живков.

Според него глобални проблеми, свързани с преразход на енергия и природни ресурси, може да се решават само със съвместната работа и сътрудничество между държавните институции, бизнеса и научните среди в сектора.

На честването на Деня на миньора присъства и министърът на труда и социалната политика Бисер Петков. Той коментира, че добивните предприятия в България се отличават с висока производителност, която е близо 2.5 пъти по-висока от средната за индустрията в страната.

Петков добави, че минерално-суровинната индустрия формира близо 5% от brutния вътрешен продукт на страната. Директно наетите в отрасъла са над 22 000 души, а общият брой на ангажираните в обслужващи бранша дейности достига до 120 000 души.

Според социалния министър добрите резултати се дължат на технологичното обновление, инвестициите в развитието на персонала, подобряването на условията на труд, въвеждането на модерна организация на труда, усъвършенстването на политиките за корпоративна социална отговорност и на трудолюбието на миньорите.

Петков призова и предприятията в бранша да продължат да инвестират в превенцията на трудовия травматизъм, да оценяват рисковете на работната среда и да предприемат ефективни мерки за тяхното намаляване.

✓ Заради нарушения 10 плажа може да останат без концесионер

Министърът на туризма Николина Ангелкова заяви, че заради констатирани драстични нарушения 10 плажа са прекратяване на концесионните договори.

По думите на Ангелкова, която направи проверка на плажа в Слънчев бряг, най-много нередности са установени по плажните ивици на Южното Черноморие. Сред тях са плажове в района на Слънчев Бряг, Созопол, Равда, Обзор и Бяла.

"Това на първо място е "Созопол Буджака", там има липса на спасители, медицинско обслужване, допълнителна търговска площ извън схемата, която е одобрена от мен, наложени са неустойки, дадени са предписания, предстои последваща проверка, която ако покаже, че те не са отстранени, след края на сезона ще стартираме процедура по прекратяване. По същия начин е с "Равда - Академика", "Равда ХТИ" и "Равда НДК". Нарушения имаме и на територията на четири плажа на територията на Бяла. За плажа на Албена беше наложена неустойка от 101 хиляди за липса на спасители в началото на юни месец", заяви министърът.

"Слънчев бряг - Централен, при проверката са установени драстични нарушения, свързани с наличието на бетонови площадки около 6 заведения. Тук са наложени неустойки за над 32 000 лева, които ще бъдат изисквани от нас и отделно от това трябва да бъдат отстранени тези несъответствия", обясни Ангелкова.

Междувременно от компанията концесионер на плажа Слънчев бряг - Централен "Вени-М" ЕООД са категорични, че на плажа и на територията на дюните не са извършвани никакви изкопни и строителни дейности.

В съобщение до медиите концесионерът на плажа пише, че техни служители, подизпълнители или наематели, не са извършвали дейности на пясъка и дюните в района между хотел "Бургас" и станцията на Министерски съвет в курорта.

"Не искаме да прокарваме никакво осветление или пък имаме намерение по какъвто и да е начин да увреждаме защитените дюни", обясняват от фирмата и допълват, че вече са изпратили сигнали до Районната прокуратура в Несебър, местното РПУ, РИОСВ-Бургас и до Министерството на туризма с настояване органите да извършат пълна проверка по случая.

Според концесионера от екоинспекцията в Бургас вече са направили проверка на терена, при която не са установени нарушения.

✓ По-евтини зеленчуци на пазара

В рамките на изминалата седмица се наблюдава спад на цените на зеленчуците у нас, сочат данни на Държавната комисия по стокови борси и тържища. През изминалата седмица доматиите са поевтинели с 9% при търговия на едро. Краставиците пък са станали по-евтини с 13%. По-ниски са цените на едро са регистрирани и при зелените и червените чушки - средно с около 14%. Морковите и ябълките също са се търгували по-евтино в сравнение с предходната седмица, пише БНР. Установено е леко поскъпване на кравето сирене, каймата и пилешкото замразено месо. Ситуацията не се различава от тази преди година, подчертават от Комисията по стоковите борси и тържищата.

С приближаването на есента, когато цените се повишават, е регистрирана трайна тенденция на поевтиняване поради сезонността на земеделската продукция. Търговци на дребно коментират пред общественото радио, че цените за крайния потребител тази година са по-високи заради пострадалата от дъждовете реколта.

[БНР](#)

✓ Над един милиард евро са приходите от международен туризъм за първите шест месеца на годината

Над 1 милиард и 300 милиона евро са приходите от международен туризъм в България през първите 6 месеца на годината, съобщи Министерството на туризма.

9,7 на сто е увеличението в сравнение с първата половина на 2017-а, сочат данните на Българската народна банка. Само за юни тази година постъпленията от международните туристически пътувания надхвърлят 490 милиона евро, като се увеличават с 8,1 на сто в сравнение с юни миналата година.

✓ БДЖ възлага обществена поръчка за 42 нови влака

БДЖ даде ход на открита процедура за възлагане на обществена поръчка за купуване на 42 нови пътнически влака. Прогнозната стойност на поръчката е 675 милиона лева без ДДС, съобщиха от компанията. Срокът за подаване на оферти е до 12 октомври, а отварянето им ще е на 15 октомври тази година.

Обхватът на поръчката включва 2 основни дейности - доставка на 42 броя нови мотрисни влакове съгласно изискванията, посочени в техническата спецификация и осъществяване на пълната им техническа поддръжка за 15 години.

✓ 30% по-ниска продукция от мед отчетоха на 54-та Национална пчеларска среща „Север – Юг“

С 30 на сто по-ниска продукция от пчелен мед отчетоха пчелари от Ловешко по време на 54-та Национална пчеларска среща „Север – Юг“, която се състоя в планинския курорт "Беклемето".

В някои райони на Стара планина и Предбалкана добивите са още по-ниски заради горещините през юни и дъждовете през юли.

Тодор Шишков от Троян обясни, защо продукцията от пчелен мед тази година е по-слаба:

"След акацията липата цъфна много рано и беше горещо не отделяше нектар".

Димитър Костадинов от с.Орляне допълни:

"При био-меда още повече се получават аномалии, защото там не можеш да подхраниш".

Според Валентин Чорбаджиев от Ловеч има и друг проблем:

"Пръскането, най-вече отравянето на пчелите".

Пчеларите се оплакаха и от ниските субсидии и въобще липсата на финансиране на сектора от страна на държавата: „Програмата "Деминимис" трябва да бъде реализирана и за пчеларите, защото пострадахме тихичко, вследствие на природните условия. Казаха, че няма средства. То 4 лева е срамна работа за пчелно семейство. Миналата година дадох по 4.70 лева, което е нищо. Държавата няма отношение към пчеларите. А за дребния пчелар, който има 5-10 кошера това е убийство. 68% са такива“, казаха още пчеларите“.

БНТ

✓ Борисов свиква среща с Горанов и КФН заради фалита на дружество "Олимпик"

Премиерът Борисов ще свика среща с финансовия министър Владислав Горанов и ръководството на Комисията за финансов надзор (КФН). Предмет на разговор ще бъде фалитът на застрахователна компания "Олимпик" и предложения към българските евродепутати за възможни законови промени в европейското законодателство.

Ще положим всички усилия да помогнем, доколкото ни позволява законът, на клиентите на кипърската застрахователна компания, която е в ликвидация, заяви министър-председателят Бойко Борисов, цитиран от правителствената пресслужба. Вчера той посети ремонтни дейности в Стара Загора.

Бойко Борисов, министър-председател: Така или иначе това би било опасен инцидент – ние ще им помогнем с юристи и с каквото можем, доколкото позволява законът. Когато стане нещо, искаме държавата да помогне. Само че държавата е на данъкоплатеца и когато кажем, че държавата трябва да помогне, това означава, че всеки от нас отделяме от данъците си за тази сфера.

По темата за срива на Търговския регистър премиерът заяви, че са положени всички усилия и системата ще работи напълно до сряда.

Бойко Борисов, министър-председател: Виждате, има държави, където изборите им пробиха с кибератаки. Тук за всяко нещо се вдига огромна олелия. Да, не е приятно, но пък всички работят активно, за да обезопасим системата.

Бойко Борисов припомни, че държавата работи добре в борбата с контрабандата и корупцията и с тези средства се реконструират много обекти по градовете в страната.

Бойко Борисов, министър-председател: Такова мащабно строителство и реконструкция в сферите на здравеопазването, образователната инфраструктурата, археологията, културата не е имало. За спорта да не говорим, защото направихме много. Във всеки град стават много хубави неща, защото оперативните програми работят. Там където не могат да се оправят, добавяме от бюджета, особено в малките общини, така че да им се направят улиците, водоснабдяването, осветлението.

✓ Все повече хора с увреждания си намират работа чрез бюрата по труда

През последните 2 години броят им се е увеличил с повече от 50 %. За "По света и у нас" от Агенцията по заетостта съобщиха, че от началото на 2018 г. са наети около 5000 души. Повечето от тях не работят по програми за субсидирана заетост.

Божидара е с детска церебрална парализа. Преди 3 години завършва рекламен дизайн.

Божидара Маринова: Винаги съм мечтала, че ще се реализирам в областта на рекламата и ще бъда полезна на обществото. В края на 2016 г. Божидара се регистрира в Бюрото по труда. След много неуспешни интервюта през март миналата година успява да сбъдне мечтата си: наета е като рекламен агент по програма за 2 години.

Божидара Маринова: Много съм щастлива и доволна от шанса, който получих.

Божидара е единственият човек с увреждания в екипа. Работодателят ѝ е лекар и познава ежедневието на хората с увреждания.

д-р Желяз Бонев - работодател на Божидара: И знам какво е един човек, нормален, с всякакви човешки потребности да си седи вкъщи по цял ден затворен. Тези хора безспорно имат таланти и дарби.

Затова и след края на програмата догодина доктор Бонев ще предложи на Божидара да остане на работа. В бюрата по труда от началото на годината са регистрирани около 13 000 души с увреждания. Около 5 000 от тях са започнали работа с посредничеството на Агенцията по заетостта.

Мария Петрова - началник на отдел в Агенцията по заетостта: 10% повече лица са се възползвали тази година, а в сравнение с 2016 г. над 50% е тази цифра.

През тази седмица Агенцията по заетостта стартира и 2 нови програми за хора с увреждания. Те ще осигурят обучение и заетост на 200 младежи до 29 години и 800 души над тази възраст. Обучаващите се ще получават стипендии. Работодателите ще могат да наемат хора по програмата за 2 години.

Мария Петрова - началник на отдел в Агенцията по заетостта: Ние възстановяваме разходите на работодателя в съответствие с минималните осигуровки за длъжността.

Работодателите, които оставят на работа човек с увреждане половин година след края на програмата, ще получат бонус от 6 минимални заплати.

✓ Гърция излиза от последния спасителен план, договорен с ЕС, ЕЦБ и МВФ

С последния транш от 15 милиарда евро завършват 8 години на дългова криза, в която страната беше изправена пред банкрут и оцеля с цената на сурови мерки за икономии. Нататък Гърция ще разчита на пазарите, за да рефинансира своя дълг, а реформите ѝ ще бъдат следени. Управителят на Централната банка на Гърция предупреди Атина да продължава да спазва поетите ангажименти към кредиторите.

Преодоляването на тежката дългова криза започна с трудно решение.

Георгиос Папандреу, бивш премиер на Гърция: Трябва официално да поискаме от нашите партньори да задействат механизма за подкрепа.

Програмата за помощ на Европейския стабилизационен механизъм осигури на изправената пред фалит държава 289 млрд. евро в рамките на три спасителни програми. В замяна на това четири гръцки правителства се ангажираха с шокови мерки за икономии.

Гърците ще запомнят тези години с бурните протести, които опустошаваха центъра на Атина. Подобни картини станаха символ на тежката ситуация в страната, където хората обедняваха, а в пика на кризата безработицата достигна 28%. Намалването на заплати, пенсии и социални придобивки беше съчетано с вдигане на данъци, фалити на фирми, политически кризи и колебания.

Андонис Самарас, бивш премиер на Гърция: Първата дилема, която трябва да решим, е следната: евро или драхма?

Мъчителното прилагане на реформите породило напрежение между Гърция и европейските партньори, особено Германия. След всички перипетии, това лято гръцкият премиер Алексис Ципрас за първи път сложи вратовръзка, за да покаже, че смята кризата за приключена. Белезите ще останат дълго, но растежът на икономиката се завръща. Управителят на Гръцката централна банка Янис Стурнарас предупреди, че Атина не бива да се отмята от ангажиментите си към кредиторите, защото иначе пазарите ще я изоставят.

✓ Какво се договориха Меркел и Путин след тричасовата среща в Берлин

Руският президент Владимир Путин и канцлерът на Германия Ангела Меркел проведоха тричасова среща в Берлин. Преди началото ѝ двамата лидери заявиха пред медиите, че имат намерение да обсъдят въпроси като ситуацията в Сирия, уреждането на украинския конфликт, ситуацията с договора за иранската ядрена програма, двустранни въпроси, в това число и проекта за газопровод "Северен поток 2".

От руска страна в преговорите взе участие и сътрудникът на президента Юрий Ушаков, както и говорителят на Кремъл Дмитрий Песков. Срещата се състоя в извънградската резиденция на германското правителство Мезеберг, на 70 км северно от Берлин.

Разговорът между двамата лидери е бил полезен и обстоятелствен, съобщи говорителят на Кремъл Дмитрий Песков след приключване на срещата. Той каза, че Путин и Меркел са се съгласили, че политизирането на темата за "Северен поток 2" е неправилно.

"Беше подчертан изключително търговският характер и конкурентното преимущество на този проект. И Путин, и Меркел се съгласиха, че е абсолютно неправилно по какъвто и да е начин да се политизира този проект," заяви Песков.

Двамата лидери са засегнали и въпроса за възможни санкции от САЩ срещу компании, участващи в реализацията на "Северен поток 2". Песков каза, че е необходимо да се вземат мерки, за да бъде предпазен проектът от възможни неконкурентни и незаконни нападки от страна на трети страни.

За Сирия Песков каза, че Путин и Меркел са се договорили да продължат диалога във формат Русия-Германия-Франция-Турция. Диалогът в този формат ще бъде продължен на експертно ниво. На въпрос дали ще има и среща на върха в такъв формат, Песков каза, че засега това не е съгласувано, но той не изключи възможността за такава среща. Путин е призовал ЕС да положи усилия за връщане на сирийските бежанци у дома.

По въпроса за Украйна Песков заяви, че Путин и Меркел са изразили съжаление, че прилагането на минските договорености не напредва. Говорителят допълни, че е било изразено и безпокойство във връзка с неясните перспективи за удължаване на изтичащия закон за особения статут на Донбас, който се явява доста важен елемент от Минските договорености. Путин и Меркел са говорили и за перспективите за удължаване на газовия транзит през територията на Украйна.

Друг извод от срещата е, че Путин ще продължи диалога с бизнеса в Германия. Двамата лидери са обсъдили двустранните отношения и са изразили удовлетворение от растящата динамика на съвместния стокооборот. Путин е потвърдил заинтересоваността на Русия от разширяването на присъствието на германски компании на руския пазар.

Cross.bg

✓ Теми и гости в ефира днес

БТВ, "Тази сутрин"

- Допусната ли е лекарска грешка и ще има ли наказан за смъртта на родилката в Сливен?
- Може ли държавата да помогне на хилядите българи останали без „Гражданска отговорност“ след фалита на кипърския застраховател „Олимпик“? В студиото Мая Манолова.
- Защо се връща на работа учителката, крещяла и заплашвала деца от първа група? На живо, от Плевен.
- Как ще приключи битката между Тръмп и Ердоган, довела до рекордния срив на турската лира? Коментар на Соломон Паси.
- Волейболистът Владо Николов разкрива, кой ще е следващият известен участник във „Фермата“.

Нова телевизия, „Здравей, България“

- Агресия в спешното отделение в Перник. Мъж изпотроши кабинет, лекарите се отърваха по чудо. На живо, разказът на свидетелите.
- След поредната смърт на родилка - защо историите се повтарят, а наказани няма?
- Схемата „Олимпик“. Има ли пари в гаранционния фонд, откъдето ужилените си чакат парите обратно?
- Търсят се учители. Ще има ли кой да учи децата през новата учебна година? Гостува министърът на образованието Красимир Вълчев.
- Ало-измамниците - царе и в продажбата на ментета. Кой са хората, които продават реплика вместо оригинал на скъпи телефони и резачки? Тема с продължение.
- Детският хор на Националното радио излиза на улицата с протестна песен. Защо?
- Да се гмуркаш в морета, пълни с акули и да оцелееш на места със смъртоносни вируси. Румен Бахов ни среща с един от най-абсурдните пътешественици на планетата.

✓ Предстоящи събития в страната за 20 август

София.

- От 12.00 до 12.30 часа кметът на София Йорданка Фандъкова ще провери ремонта на бул. „България“.
- От 11.00 часа Българската академия на науките ще присъди почетното звание „Доктор хонорис кауза“ на изтъкнатия японски учен и нобелов лауреат проф. Шиня Яманака. Тържествената церемония ще се състои в зала „Проф. Марин Дринов“ (Голям салон на БАН - ул. „15-ти ноември“ 1). По време на събитието проф. Шиня Яманака ще изнесе лекция на тема „Индуцирани плурипотентни стволови клетки - нова ера в медицината“ (на английски език).
- От 12.00 часа пред Националния пресклуб на БТА ще се проведе пресконференция на Федерация „Спорт за хора със зрителни увреждания“ по повод първото българско участие на европейско първенство по шоудаун между 21-27 август във Варшава.

Бургас.

- От 17.30 часа от площад „Тройката“ до сградата на Община Бургас ще се проведе дефиле на участниците в 46-то издание на Международния фолклорен фестивал, който се провежда в града. Самият фестивал започва в 20.00 часа в Летния театър.

Велико Търново.

- От 18.00 часа в парк „Марно поле“ ще бъде представена Световната купа по волейбол, която ще бъде връчена по време на предстоящото през септември в България и Италия Световно първенство по волейбол за мъже. Събитието е част от инициативата „Трофи Тур“.

Велинград.

- От 10.30 часа в кметът на община Велинград д-р Костадин Коев ще пререже лентата на новоизградения водоем „Нежовица“ в едноименната местност.

Враца.

- От 10.00 часа пред паметника на Никола Войводов, намиращ се на гаровия площад, ще бъде отбелязана 151-вата годишнина от подвига на бележития врачанин.

Добрич.

- От 10.30 часа в Художествена галерия - Добрич ще се проведе лятна работилница за въображение.
- В Регионален исторически музей - Добрич ще се проведе образователна програма „Лято в музея, 2018“.

Пловдив.

- От 09.00 часа Знеполски епископ Арсений, викарий на Пловдивския митрополит, ще оглави архиерейска света Литургия в старинния храм „Св. св. Константин и Елена“ по повод деня, в който Православна Църква почита паметта на свети пророк Самуил и на светите 37 мъченици Пловдивски и пострадали с тях свети мъченици Севериан, Мемнон и Дионисий Станимашки.

Сливен.

- От 09.30 часа общинските съветници от ГЕРБ Силвия Маринова и Димитър Батаков ще проведат приемни за граждани.

Плевен.

- От 11.00 часа в Регионалния пресклуб на БТА ще се проведе пресконференция на отец Паоло Кортези по повод инициатива на Културен център „Евгений Босилков - Белене“, посветена на почитане паметта на невинните жертви от тоталитарните режими на 20-ти век.

Пловдив.

- От 20 до 25 август Пловдив ще бъде домакин на международния конкурс Spirits Selection by Concours Mondial de Bruxelles.

✓ **Стотици учители се търсят в цялата страна**

София поставя рекорд по липса на преподаватели

Месец преди новата учебна година ръководствата на училищата са изправени пред криза в търсенето на кадри. Проверка на ДУМА показва, че вакантните места за преподаватели в страната са стотици. Така за поредна година школата полагат отчаяни опити да привлекат не само ученици, но и учители, и възпитатели. Освен това спешно се търсят и психолози, ресурсни учители, педагогически съветници и логопеди.

Истински рекорд в издирването на преподаватели поставя столицата. В момента свободните места са около 600, докато миналата година по това време бройката беше към 400. Липса има не само в училищата, но и в детските градини. Най-много се търсят учители по математика и чужди езици, както и по информационни технологии.

В останалите големи градове като Варна, Бургас, Пловдив и Стара Загора регионалните управления по образованието са обявили средно по 200 свободни работни места. В Пловдивско основната бройка от 134 позиции са за учители в начален, прогимназиален и гимназиален етап на образование.

За тези области, както и за София се очаква да се появят достатъчно кандидати и до 15 септември местата да се запълнят. Експертите обаче очакват по-големи трудности в осигуряването на кадри в по-малките области и населени места. Там вакантните места са малко, но трудно се намират преподаватели и други специалисти.

Между 40 и 60 са търсените учители в Ямболско, Добричко, Кюстендилско, Врачанско, Пернишко, както и в София-област. Малко над 60 са обявените свободни места за учители в Пазарджик. Най-много са незаетите бройки в община Септември. В областта няма обявени свободни места за педагози в общините Сърница, Велинград, Стрелча, Брацигово и Ракиново. В област Русе най-голям е дефицитът на специалисти по информационни технологии.

Около 80 свободни работни места за учители и възпитатели са обявили 31 училища от област Велико Търново. Там най-големи шансове да започнат работа имат тези, които са завършили начална училищна педагогика, но не по-малко търсени са и филолозите, и учителите по езици.

На опашката по търсене на преподаватели са областите Търговище, Ловеч, Шумен и Хасково, където дефицитът в момента е от около 10 души, а в Кърджалийско засега търсят само двама учители.

✓ **Чужди каси имат 754 хил. лв. просрочени дългове към НЗОК**

Българската каса дължи многократно повече, през ноември започват преговори с европейски фондове за погасителен план

Просрочените вземания от чужди държави и фондове са 754 хил. лв. към юни. Това става ясно от стенограма от заседание на Надзорния съвет на НЗОК. В същото време просрочените задължения на НЗОК към чужди фондове към края на 2017 г. са 115 млн. лв. и са предимно към Австрия, Германия, Великобритания, Франция, Белгия и Гърция. Припомняме, че в тазгодишния бюджет на НЗОК са заложили 73 млн. лв., от които 4 млн. лв. са плащане на лечението на граждани от ЕС у нас, а останалите са лечение на здравноосигурени българи в чужбина. Според председателя на Надзора и здравен зам.-министър Жени Начева тези пари са "реалистични, изпълними и няма да създадат напрежение или искове до края на годината с държавите, към които имаме най-големи задължения, както и с останалите държави". От думите ѝ става ясно, че към средата на годината България все още няма погасителен план, но Начева предлага към ноември, когато има яснота по бюджета на НЗОК за 2019 г., да започнат срещите и разговорите с представители на европейските фондовете за разсрочване на задълженията. Представителят на КНСБ д-р Иван Кокалов обаче пита кой дава гаранция, че тези 73 млн. лв. ще са достатъчни и няма да има искове?

На последното преди лятната ваканция заседание на НС на НЗОК става ясно, че идеята на управителя на касата д-р Дечо Дечев за обединяване на Комисията за лечение в чужбина и Фонда за лечение на деца е възприета и в МЗ. "Той и г-н Ананиев отбеляза за обединяването на комисиите, които дори и административно биха оптимизирали дейността си, а и д-р Дечев в свои изявления също каза, че там има нова визия", казва Начева. По думите ѝ с "европейските плащания чисто бюджетно не се очертават проблеми", но проличава и безпокойството ѝ "за размера на просрочията и набирация скорост проблем с европейските плащания". Става ясно, че Начева е разговаряла със зам.-министър д-р Бойко Пенков по отношение на трансплантациите. "Там има какво да се направи с бюджета за следващата година. За съжаление, трябва да се заложи доста по-голям размер средства, които на този етап сме планирали да бъдат 160 млн. лв. Но и текущите, и бъдещи плащания да не са в тези мащаби, защото размерът на текущи и бъдещи плащания достига нивото на едногодишни параметри на първичната и специализираната помощ, като е по-добре да намерим алтернатива тези средства наистина да се усвояват в България", е мнението на Начева.

[Money.bg](#)

✓ **Петролът поевтинява заради опасения за икономическия растеж**

Петролът поевтинява леко в понеделник, след като притесненията от по-бавен икономически ръст натеза над пазарите, предава Reuters. Договорите за сорта Brent се сключват на \$71,60, спад от 23 цента или 0,3 процента. Щатският WTI се търгува с 22 цента, или 0,3%, по-ниско при \$65,69 за барел.

"Разочароващите данни за индустрията в Китай, заедно с притесненията за развиващите се пазари, концентрирани върху кризата в Турция, натезаха над суровините", казва Едуард Бел от Emirates NBD.

"Последното намаляване на цените ще намали темпа на растеж в добива и производството в САЩ", казва Бел.

Извън Съединените американски щати трейдърите казват, че американските санкции срещу Иран съвсем скоро могат да повлияят на цените. Вашингтон вече наложи ограничения над финансовия сектор на страната, а от октомври те ще засегнат и износа на петрол.

Иран е произвела около 3,65 милиона барела дневно през юли, което прави страната третият най-голям производител в ОПЕК след Саудитска Арабия и Ирак.

✓ Доларът в очакване на преговорите между Вашингтон и Пекин

Стойността на американския долар срещу кошницата от шест основни валути се покачи леко в понеделник. Пазарите очакват повече информация за срещата между Вашингтон и Пекин, която трябва да постави нови основни за бъдещи преговори за успокояване на търговското напрежение, пише Reuters.

Зелената валута се покачи с 0,11%, сочи индексът. Търговското напрежение между САЩ и нейните партньори, както и сривът на турската лира, нанесоха тежък удар на валутите на развиващите се пазари. Това повиши доларовият индекс до 96,984 на 15 август — най-високото ниво от 2017 г. насам.

В крайна сметка в петък търговията приключи на 96,096, а тази сутрин нивата са между 96,103 и 96,219.

Както стана ясно миналата седмица, във Вашингтон ще има преговори на по-ниско ниво между САЩ и Китай. Юкио Ишизуки, старши валутен стратег в Daiwa Securities, посочи, че тъй като разговорът няма да е на високо ниво, не може да бъдат очаквани значими резултати и договорки. "Но пазарите ще се надяват, че този разговор ще постави основите за друг, който да бъде на по-високо ниво", казва той.

Турските финансови пазари са затворени заради национални празници от 21 до 24 август. В петък лирата отново изтри пет процента срещу долара заради нови опасения от икономически санкции. Еврото, което достига 13-месечно дъно миналата седмица, успя леко да се покачи в петък с 0,55 процента. В понеделник общата валута достигна \$ 1,1426, поскъпване от 0,1%.